

<https://doi.org/10.15388/SMVK.2026>

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

STUDENTŲ MOKSLINĖS VEIKLOS TINKLO LXXVIII KONFERENCIJA

Vilnius, 2026 m. gegužės 8 d.

PRANEŠIMŲ TEZĖS

Leidinį sudarė VU MF
mokslo specialistė Urtė ŽAKARYTĖ

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

2026

Mokslo komitetas:

dr. Mindaugas Kvietkauskas
doc. dr. Diana Bužinskienė
prof. dr. Lina Malinauskienė
prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas
dr. Laura Lukavičiūtė-Navickienė
asist. dr. Agnė Abraitienė
gyd. rez. Domas Grigoravičius
doc. dr. Indrė Trečiokienė
prof. dr. Vaiva Hendrixson
dokt. Ignas Karnas
doc. dr. Ieva Stundienė
prof. dr. Eglė Preikšaitienė
lekt. gyd. Andrius Apšega
jaun. asist. dr. Andrius Žučenka
jaun. asist. Ieva Kubiliūtė
prof. dr. Pranas Šerpytis

lekt. Artūras Mackevičius
asist. dr. Žymantas Jagelavičius
doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
dr. Audra Brazauskaitė
asist. dr. Diana Sukackienė
asist. dr. Žilvinas Chomanskis
prof. dr. Kristina Ryliškienė
asist. dr. Rokas Borusevičius
doc. dr. Saulius Galgauskas
doc. dr. Birutė Brasiūnienė
gyd. rez. Kristina Lialytė
gyd. rez. Viktorija Mickevičiūtė
asist. dr. Dalia Krivaitienė
doc. dr. Jaunius Kurtinaitis
prof. dr. Eugenijus Lesinskas
doc. dr. Goda Vaitkevičienė
prof. dr. Alvydas Navickas

prof. dr. (HP) Edvardas Danila
prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
asist. dr. Tomas Aukštikalnis
lekt. Mykolas Udrys
doc. dr. Danutė Povilėnaitė
prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
vyr. lekt. dr. Andrius Bleizgys
gyd. rez. Dominykas Budrys
doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
dokt. gyd. rez. Ugnė Mickevičiūtė
prof. dr. Gilvydas Verkauskas
prof. dr. Sigita Lesinskienė
asist. dr. Jelena Stanislavovienė
prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė

Organizacinis komitetas:

Austėja Zubauskaitė
Giedrė Zdanavičiūtė
Arshia Tabassum Abdul Rahman
Ieva Jankūnaitė
Gabija Balčiūnaitė
Gabrielė Gudelytė
Marija Šarnauskaitė
Antanas Simonas Garuolis
Gabrielė Jurytė
Kornelija Klinkaitė
Nursat Gazizov
Sofija Šestak
Mindaugas Smetaninas
Deimantė Šerniūtė
Eva Kriaučiūnaitė
Edas Leščinskis
Agata Bruzgul
Erika Vaitkutė
Ugnė Mickutė

Gabija Mūraitė
Augustė Melaikaitė
Artemij Morozov
Raminta Kastecakaitė
Gustė Šuliauskaitė
Karolina Karneckaitė
Eglė Žulpaitė
Sylvia Rogoža
Gabrielė Jonauskaitė
Agnė Vasiulytė
Rūta Uksaitė
Roman Blinov
Marija Sarafinaitė
Eglė Valčiukaitė
Paulė Kergytė
Milda Černytė
Julija Grigaitytė
Dovydas Stankevičius
Greta Ramonaitė

Silvija Černiauskaitė
Danial Heidar
Edgaras Zaboras
Gediminas Gumbis
Joana Leščevskaja
Gabija Marčiulaitytė
Achila Kasandra Lunkė
Meda Petrylaitė
Ernestas Gulbickis
Radvilė Kadytė
Julija Šnipaitytė
Smiltė Vaišvilaitė
Evelina Dakševičiūtė
Alicija Šavareikaitė
Elinga Inčirauskaitė
Milda Eleonora Griciūtė
Robertas Basijokas
Elvin Francišek Bogdzevič

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2026

© Vilniaus universitetas, 2026

IDIOPATINĖS PLAUČIŲ FIBROZĖS PATOGENEZĖ IR NAUJI GYDYMO METODAI

Autorė. Aistė ČEPONYTĖ, IV kursas.

Vadovė. Doc. dr. Virginija ŠILEIKIENĖ, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Krūtinės ligų, imunologijos ir alergologijos klinika.

Tikslas. Apžvelgti naujausią mokslinę literatūrą apie plaučių fibrozės patogenezę ir naujausius gydymo metodus.

Metodai. Literatūros apžvalga atlikta remiantis 2020–2025 m. PubMed duomenų baze, naudojant raktinius žodžius: idiopathic pulmonary fibrosis, IPF pathogenesis, IPF treatment.

Rezultatai. Idiopatinė plaučių fibrozė – nežinomos kilmės intersticinė plaučių audinio liga, pasižyminti progresuojančiu parenchimos randėjimu. Manoma, kad ši liga polietiologinė, jos atsiradimą lemia genetiniai ir aplinkos veiksniai.

Patogenezės esmė – pasikartojantys pažeidimai ir netaisyklingos regeneracijos ciklai, kurių metu dėl didesnio TGF- β 1 aktyvumo proliferuoja apoptozei atsparūs miofibroblastai, daugėja tarpląstelinės matricos komponentų, dėl ko mažėja plaučių elastingumas. Prie to prisideda sumažėjusi plaučių mikrobiotos įvairovė ir patogenų dominavimas, stiprinantis uždegimą, kurį intensyvina pagreitinamas ląstelių senėjimas ir telomerų trumpėjimas. Ligos atsiradimui turi reikšmės genetika, todėl plėtojama „dviejų – smūgių“ teorija, jungianti genetinę predispoziciją, egzogeninius bei endogeninius veiksniai.

Klinikinėje praktikoje Europoje naudojami du fibrozę ir kvėpavimo funkcijos blogėjimą lėtinantys vaistai – prifenidonas (TGF- β inhibitorius) ir nintedanibas (tirozinkinazės inhibitorius, o JAV pradėtas naudoti naujas vaistas nerandomilastas (fosfodiesterazės 4B inhibitorius). Kaip nauja gydymo galimybė intensyviai tiriama senoterapija, kurioje senolitikai selektyviai eliminuoja plaučiuose susikaupusias pasenusias ląsteles. Taip pat tiriama kamieninių ląstelių terapija – mezenchiminės ląstelės bei jų egzosomos, kurios gali sumažinti nepageidaujamų reakcijų riziką, kaip onkologinių susirgimų ar trombų formavimąsi, sukeldamos epigenetinius pokyčius recipientų ląstelėse. III klinikinių tyrimų fazėje tiriama gerai žinomas vaistas gydant PH – treprostinilis bei admilaprantas (lizofosfatidino rūgšties receptoriaus antagonistas). Kuriant pelių modelius bandoma moduluoti esminį patofiziologinį veiksnių – TGF- β kelią, o įvertinus genetinį pagrindą, atsiveria nauja ir perspektyvi gydymo kryptis – genų terapija.

Išvados. Idiopatinė plaučių fibrozė – progresuojanti, negrįžtamais struktūriniais plaučių pokyčiais pasižyminti liga, kurios dabartinis gydymas leidžia tik sulėtinti eigą. Nors kamieninės ląstelės ir nauji medikamentai atrodo daug žadantys, jie kol kas per mažai iširti, todėl klinikinėje praktikoje nenaudojami.

Raktažodžiai. Idiopatinė plaučių fibrozė; idiopatinės plaučių fibrozės gydymas; idiopatinės plaučių fibrozės patogenezė.